नं० ४९२६

नाम – सप्तशती-चण्डीस्तोत्र०व्याख्या ने-चण्डीस्तोत्र प्रयोगविधिः

कर्त्ता – नागोजीभट्टः शिवभट्ट पुत्रः

पत्र संख्या – ८ पत्राणि सं० ×

विषयः – तंत्रम्

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ सांप्रतं विधिर्ब्राह्मणोऽथ यः कामयेत पुनर्नवं प्रजायेयमिति स पुनर्भवकाममधिकृत्य तदानुसंधेयोऽस्या मंत्र उक्तः रात्रिं प्रप
द्ये पुनर्भूं मयोभूं कन्यां शिखंडिनीं पाशहस्तां युवतीं कुमारिणीमादित्यश्चक्षुषे वातः प्राणाय सोमो गंधायापः स्नेहाय मनो ऽनुज्ञानाय पृथिवी शरीरमि
ति । अस्यार्थो मंत्रः कन्याकुमारी धीमहि रतिं तन्नो ज्ञायथार्थस्य कन्याकुमारीणामित्यत्र प्रत्यभिज्ञानात् रात्रिं तद्रूपां अस्यास्तत्कृत्स्नमोहात्राणि निशा दिवस
नाशिनीति देवी सुपक्षस्य हरिवंशोक्तेः पुनर्भूः अस्य रव धार्थं नानावतारपरिग्रहात् अतएव मयोभूः प्राणिनां सुखदात्री कन्या अजातपुंस्पर्शेति स्पृ
ष्याचाति संदर्शीति शैवोक्तेः शिखंडिनी मयूरपिच्छभूषणा मयूरकलापध्वजा च भूषणौ स्वमयूराणामंगदा [illegible] ध्वजेन शिखिवर्हाणामुह्णुतेन
समाहृतेति हरिवंशोक्तेः पाशहस्तामस्य रव धार्थं तथा युवतिर्नित्यं वास्यवार्द्धक्यावस्थारहिता कंसमोहनावतारे त्वंशेश वासिनेयोषितदानीमे
वयौवनाविष्करणोक्तेः कुमारिणी कुत्सितान्दैत्यान्मारयतीति तच्छीला एवंभूताया रात्र्यभिमानदेवताया अभावादादित्यस्तत्त्वे च तत्र रतिं यत्नवान्भव ।
तिति क्रमेणार्थः मनस्तदधिष्ठात्री देवता अनुज्ञात्वं ज्ञानमात्रं रतिं भवत पृथिवी शरीरमित्यस्य विभक्तिपरिणामेन पृथिवी शरीरायेत्यर्थः एवं रात्रौ रात्रि
सूक्तजपोपेतं स्फलकं इति अस्मिन्विधाने स्पष्टं समसंज्ञावतां हृत्मकृत प्रथमाध्यायान्तर्गतस्तु तिथौ गोप्यत स्फलकरत्परे ॥ अथास्य सप्तशती तत्त्ववृद्ध
रस्य योजकः संपुटहोममंत्रविभागो दर्शितः कात्यायनीतंत्रे । मार्कण्डेय ऋषिप्रोक्तः प्रथमश्चाकतः प्रिये व्योमादिवर्णसंभूतो द्वितीयस्वरसंयुतः १ व्यो
महकारस्तस्यादिः सकारः द्वितीयस्वर आकारस्तन्यर्थः १ तपान्नं प्रवदेन्मंत्राः सर्वे चाष्टादश प्रिये वैशंपायनवाचनतः सोऽकाव्योमाद्याः पंचमंत्रकाः २ व्योमस्था
दो येषामिति सृजनयनाव्यसमासः २ तपस्योक्तिर्मोऽन्नवर्णो द्वादशस्वरसंयुतः मान्नवर्णो यकारः स च द्वादशस्वरेणैकारेण युक्तः आदिर्वर्णो भृतस्तन्यर्थः
सकारो विंदुसंयुक्तस्तान्ते सोमत्रिरीदृशो मंत्रमंत्र रत्यर्थः वैशंपायनवाच पुनर्देवि स्वरैकादशयादितः स्वरैकादश एकारः वह्निबीजे विंदुयुक्तो मन्त्रे स्यान्मत्रुपंचक
म् वह्निबीजं रमिति मार्कण्डेय ऋषिप्रोक्ते मंत्रत्रयं शताहतम् तादिवर्णं च भुवनस्वरयुग्मारुणेपरम् भुवनं ईतद्युक्तं वारुणं वोविति राजोवाचेति षण्मुखा
भादितोनाः सुभानने अथोवाच ऋषिर्ज्ञानमस्तीत्यादिस्त्रयोदश सर्वेश्वरेश्वरी कांते मंत्रा वै द्वादशस्मृताः राजोवाचेति भगवन्नादिरेते विंशोत्तर मंत्रत्रयमिदं
त्यातेनत ऋषिरुवाच रनिमेषवसापरं चाविरोऽष्टभुरं तेष्टमंत्रकाः देव्यो वाचेति ततश्चोक्तं तत्त्वाहरादिमेदासत्री अंते पंचदशैते स्युर्मंत्रास्तु परमेश्वरि एवं स्तुतादि ऋ
षुक्तिर्वोन्नमंत्रा स्मृतप्रिये ततो भगवदुक्तिस्त्वम्भवेतादि मत्त्रहृदयं वेचितेति च ऋषुक्तिर्मे वोहो परमेश्वरि ऋषुक्तिस्त्वतथेत्यादिमंत्रद्वयं शताहतम् सर्वे स्तोकारिव
हाध्याये प्रत्युक्तमतिः क्रमात मध्ये च तत्र विंशतिकाः अर्द्धमंत्राः प्रकीर्तिताः सर्वाध्याहृतयोऽत्रे याध्युतरुत्तरकं शतम् उवाचान्नास्तु चवोध्यामंत्रा भुवनसंख्यकाः ॥
इति श्रीप्रथमचरित्रनिर्णयो नाम विंशतितमं पटलम् ॥ २० ॥ श्रीईश्वरउवाच द्वितीये ऋष्युवाचेति नवषष्ट्याहुतिः क्रमात ततस्तृतीयेऽध्याये ऋषिरुवाच ।

व्योमाद्युस्था
दो येषां

देशिके पंचविंशच्चैवमंत्राः श्लोकास्तेयावदानने देव्युवाचेतिमंत्रांतेमंत्रःश्लोकोमनःशिवे ऋषिरुक्तिःपुनःश्लोकाःपंचमंत्राःसनातनाः एवमाहुतयस्तत्रच
प्रा ५ त्वारिंशत्तत्परंपुनः चतुर्थेकमनोदेविऋष्युक्तिश्चषड्विंशतिः पुनस्तत्रैवऋष्युक्तिःश्लोकोहोमेमंत्ररूपिणौ एवंसप्तैतेतिमंत्रोयमतिशब्दःसपावनः देव्युवाचेतिवि
ष्णोर्मंत्रोयंषोडशात्मकः देवाऊचुःततश्लोकाभगवत्याकृतेवदेत मंत्रोयंशतवर्णाढ्योदशोनश्चयुक्पुनः ततऋषिरुवाचेतिरक्तप्रस्तादितीतिवै चतुःसंख्या
स्ततेश्लोकामंत्रास्तावंतएवहि श्लोकाश्चतुर्थाध्यायेतुषट्त्रिंशन्मरमेश्वरि अर्धमंत्रद्वयेनैवचत्वारिंशत्प्रकीर्तिताः एवंमध्यमचरित्रस्यपंचाशच्चशतोत्तरम् तथापंच १५५
मंत्रामहात्म्याविभेदतः ॥ इतिमध्यमचरित्रमंत्रनिर्णयोनामैकविंशतितमंपटलम् २१ ॥ ऋषिरुवाचेतिपुराविष्णुमायांप्रतुष्टुवुः ततोमंत्राःश्लोक
रूपास्तेदेवाऊचुस्ततःपरम् नमोदेव्याइतिःश्लोकास्त्रिंशदितस्त्रशर्मिभिः विष्णुमायादितोश्लोकास्त्रिंशत्तेत्रीणिषष्टियुक् अवतारेषुअस्यांश्चत्रिषष्टिराहुतिः ।
विनिर्गतेणमंत्रेणआहुतित्रयमाचरेत् एवंमंत्राश्चपूर्णास्तत्रऋषिरुवाचेत्यतः एवंसत्वादियुक्तानांतथाकस्मान्नशक्यते मंत्राःसप्तदशैतेतत्रऋष्युक्तिश्चनिशोति
वै इत्यादित्रितयेमंत्रेःसुहमेदाःप्रकीर्तिताः अथदूतउवाचेतिदेविदैत्येश्वरःपरम् इत्यादिनवमंत्राश्चपुनऋषिरुवाचह इत्युक्तेत्यादिमंत्रेणएकेनचसरस्वती
देव्युवाचेतिश्लोकास्तुचत्वारोमंत्रभेदतः दूतउवाचेतिवचनरवलिप्तासिइत्यतः मंत्राश्चत्वारोविज्ञेयादेव्युवाचततःपरम् एवमेतद्बलीशुंभःसंचपुष्करोत्
यत् इतिमंत्रद्वयंश्लोकाविंगमंत्राश्चतेनच एकोनत्रिंशच्चशतादधिकामंत्ररूपकाः । इतिपंचमोध्यायः ॥ ५ ॥ ऋषिरुवाचेत्याकर्ण्यश्लोकाश्चत्वारईरिताः ।
पुनऋषिरुवाचेतितेनाज्ञप्तस्ततःपरम् मंत्रत्रयमिदंप्रोक्तंदेव्युवाचेतिवैततः दैत्येश्वरेणप्रहित एवंमंत्रःप्रकीर्तितः ततश्चऋषिरुवाचेतीत्युक्तःसोभ्यधावत
इत्यादिद्वादशश्लोकाःषष्ठाध्यायेप्रकीर्तिताः चतुर्विंशतिभेदास्ताद्देवताहूतयःक्रमात् । इतिषष्ठोध्यायः ६ । ऋष्युक्तिराज्ञइत्यादित्रयोविंशतिराहुतिः ऋषिरु
क्तिस्तावानीतोमाहेमेदद्वयंक्रमात् चामुंडायैद्वयंदेवीधूम्रात्तीत्प्रकीर्तिताः । इतिसप्तमोध्यायः ७ । ऋषिश्चण्डेचनिहतेइत्यध्यायावसानकम् त्रिषष्ट्या
हुतयःश्लोकाएकाग्रंदोहुतिर्मता रक्तात्तीदेवताश्रेष्ठोमहाशक्तःप्रकीर्तिताः । इत्यष्टमोध्यायः ८ । राजाविचित्रमित्यादिश्लोकद्वयमुदाहृतम् ऋषिरुक्ता
रकोपसरस्यादिश्लोकरूपकः सप्तत्रिंशच्चविज्ञेयादेवतामंत्रजापनः एकचत्वारिंशदिहआहुतिर्नवमेशुभे देवतामेरवीनामस्पष्टगोष्वरानने । इतिनव
मोध्यायः । ९ । ऋषिर्निशुंभंनिहतमित्यादिद्वयमंत्रकम् ततोदेवीतिमंत्रोहोएकैवाहमत्रमो पुनर्देव्येकमंत्रेणत्र्यक्रमंत्राउदीरिताः ऋषिस्ततःप्रवदृ
तेसाहंद्वाविंशतिस्तथा द्वात्रिंशन्मनवस्तत्रएकोह्यर्द्धमतोमतः दशमेसिंहमासीनापाशपाशविधारिणी शुभ्रावचतुर्भुजाबाणचापहस्ताशुभेक्षणा । इति
दशमोध्यायः । १० । इतिद्वाविंशतितमंपटलम् २२ । ऋषिःशुंभेयोविख्यातःश्लोकादेव्याइत्येस्तुमे चतुस्त्रिंशत्ततःश्लोकामंत्रास्तत्संख्यकास्तते ततोदेव्ये
कमंत्रेणवरदाहंस्तरेश्वरि देवाऊचुस्तथासर्वाबाधाप्रशमनेनथा श्लोकैकेनदेवेशिदेव्युवाचततःपरम् वैवस्वतेंतरेप्राप्तइत्यादिश्लोकाश्चतुर्दश साहीसर्वा
कै ५१

त्रयस्त्रिंशा... देवि भवत्याहुतयः क्रमा २१

चं४

ऊतिर्दैविपंचाशत्वं च संयुता वैष्णवीदेवता ह्यत्र महागरुडवाहिनी । इत्येकादशोऽध्यायः । ११ । देव्युवाचेति तत्पविलत्वेद्म्यामासदा दूरेमर्दैन महिला
अष्टाविंशतिरूपकाः ततस्तु ऋषिरुवाच इत्यकाः श्लोकमादितः अर्धयुक्तू वलिः श्लोकैर्मन्त्रास्तत्संख्यकागताः एवं च द्वादशोऽध्याये एकचत्वारिंशदाहुतिः ॥
इति द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ । ततस्त्रयोदशोऽध्याये ऋषिरुवाच इत्यर्धः एतत्ते कथितं भूपेत्यादि सार्धद्वयं मन्त्रः मन्त्रं च तृतीयमिमर्धः मार्कण्डेय उवाचेति इति
स्वचोदितः श्लोकषट्कं ततो देव्युवाच परमेश्वरी यत्प्रार्थ्यते त्वया भूप श्लोकेनैकेन तोषहृत मार्कण्डेय उवाचेति ततो वव्रे मन्त्रद्वयम् देव्युवाच तनुश्चैव
स्वल्पश्लोकत्रयेण वै अर्धानामेव मन्त्रत्वाद्वयमत्र षडाहुतिः षट्स्यद्वादुतिरित्यर्थः ततो मार्कण्डेय उवाच इति दत्वा तयोरिति द्वौ मन्त्रौ पुनरत्स्वार्थसाव
र्णिर्भविता मनुः एकोनत्रिंशत्संख्याकाहुतिरत्र विधीयते एवं त्रयोदशाध्यायाद्धोमतर्पणकर्मणि शतानि सप्त संख्यानि त्वश्लोकानि शोलजे मकारादिन
कारान्तो मन्त्रः परमदुर्लभः ससंप्रदायविधिना ज्ञातव्यो मम वल्लभे अन्यथा विफलो मन्त्रः समस्तः समयोदितम् संप्रदायविधिनाष्टम्यां च तर्दैपयामिति कील
कोक्तेऽप्यर्थमाहुः तत्र होमे स्वाहान्ता एते मन्त्राः तर्जयान्नमोन्ताः तर्पणे तर्पयान्ताः ॥ इति त्रयोविंशतितमं पटलम् । २३ । केचित्तु मन्त्र पठित्वा तदध्याय दे
वतायै स्वाहेत्यनेन तदध्यायहोमे तदध्यायदेवतां तर्पयामीति तर्पणे तदध्यायदेवतायै नम इति सतनेरत्याहुः एवं होमाशक्तो जयेतीमन्त्रेण नमो दे
व्यै इति मन्त्रेण वा सर्वमंगलेति मन्त्रेण वा होमप्रजातर्पणानि जुहुयात् श्लोकमन्त्रैर्वा चण्डिकायै शुभं हविरिति पिवरसे कात्यायनीतन्त्रोक्तमन्त्रविभागपरा
मिथुन्तेः स्पष्टीकृत्य दर्शितत्वस्य हि अष्टसप्ततिमन्त्रत्व श्लोकानां शतपंचकम् श्लोके सप्तशती स्तोत्रे तत्सप्तशतसंख्यया विभज्य जुहुयान्मन्त्रमिति कात्यायनी
मतम् मार्कण्डेय उवाचेकः स्वावर्णिः [illegible] ततः परम् श्लोकमन्त्राः सप्तदश अर्धश्लोकात्मकस्ततः एकोनविंशदेवस्य वैश्यो त्रिंशति त्रया २ पुनरर्धं पुनः श्लो
कत्रयमर्धं पुनर्भवेत पंचविंशतिरेवस्याद्राजा च द्विंशतिस्ततः अर्धश्लोकात्मकं मन्त्रद्वयं वैश्यः पुनर्भवेत् एकोनत्रिंशदेवं तु मन्त्रसंख्याः प्रकीर्तिताः पुनरर्धं पु
नः श्लोकत्रयमर्धं पुनर्भवेत मार्कण्डेय पुनः सार्धश्लोकः श्लोकात्मकः पुनः ६ अर्धश्लोकात्मको मन्त्रो राजार्धश्लोकमन्त्रकः मन्त्राश्चत्वारिंशदेवं श्लोकमन्त्रवत्
ष्टयम् ८ पुनरर्धं ऋषिश्चार्धश्लोकमन्त्राः पुनर्दश पुनरर्धं पुनाराजे सैकोनाषष्टिरुच्यते ८ पुनरर्धं पुनः श्लोकः पुनरर्धं पुनर्ऋषिः पुनरर्धं पुनः श्लोकाः षण्मन्त्राः
पुनरर्धकाः ४ निद्रां भगवतीं विष्णोरतुलां तेजसः प्रभुः इत्येवमादिमन्त्राणामेकसप्ततिरुच्यते ब्रह्मार्धश्लोकमन्त्रो द्वश्लोकमन्त्रास्त्रयोदश अर्धश्लोकऋषिश्चा
स्रार्ध४ र्धश्लोकास्तु पंच वै ९ पुनरर्धं तु मन्त्राणां सपंचनवतिः स्मृता भगवानर्धमन्त्रो द्वौ ऋषिः श्लोकार्धकं पुनः श्लोकः पुनर्ऋषिः श्लोकद्वयं मन्त्रद्वयं भवेत् श्लोकानाम्
ष्टसप्तमाचतुर्भिरधिकं शतम् १२ अध्यायादावेव ऋषिरुवाचेति सकृन्मनुः अष्टषष्टिमिताः श्लोका मन्त्राश्चतावतो मताः १४ एकोनसप्ततिः सर्वेऽध्याये मन्त्राहिती
यके आदावृषिरुवाचेकः पंचविंशत्ततः परम् नित्यमानायाः श्लोकाश्च [illegible] रणागजन्ता इत्यंतादेव्युवाचैकोगर्जगर्जेतिचापरः १६ श्लोकऋषिरुवाचेति २

इत्यन्याः २६ १०

पुनस्तु श्लोकपंचकम् चतुश्चत्वारिंशदेव सर्वे मंत्रास्तृतीयके ९ आद्यो ऋषिरुवाचेति शक्राद्याः श्लोकमंत्रकाः षड्विंशास्तु ऋषिश्लोकद्वयं देवी ततः परम्
९ त्रिपंचाशिद्दशाः सर्वे यदस्माभिर्वा छितम् इत्यर्द्धश्लोकमेकोऽथ देवा ऊचुस्ततः परम् १९ भगवत्याकृतं सर्वमित्यर्द्धश्लोकमंत्रकः यदयं निहतोऽद्यैवं श्लोकमंत्र
त्रयं भवेत् २ ऋषिः श्लोकास्तु चत्वारो मंत्रवः परिकीर्तिताः षड्विंशति श्लोकके ध्याये चत्वारिंशद्भ्याधिकम् २१ षट्सप्ततिः श्लोकयुक्ते ध्याये मंत्रास्तु पंचमे एकोन
त्रिंशदधिकं शतं कात्यायनीमते २२ एको ऋषिरुवाचेति पुरा शुम्भादयस्तथा श्लोकमंत्रास्ततो देवा ऊचुः स्त्रिर्वा इमे मंत्रः नमो देव्यादिका यत्र पंच मंत्राः प्रकीर्ति
ताः त्रयोदशैव मंत्रास्तु या देवी या दयोपि च एकविंशतिकाः श्लोकाद्यंतास्ते शुभमंत्रकाः प्रतिश्लोकं त्रयो मंत्रा ज्ञेयास्ते च त्रिषष्टिकाः या देवी सर्वभूतेषु विष्णु
माये ति शब्दिता नमस्तस्यै इति श्लोको विंशश्चत्तरको मतः नमस्तस्यै इति श्लोको द्वितीयश्चत्तरस्ततः अत्र हाल्तरम स्तौ यो पि नमस्तस्यै नमो नमः एवं द्वाविंश
ति श्लोके त्वेयं मंत्रत्रयं बुधैः एवं स्युर्योदशैर्मंत्रैः सद्दाशीति रुदाहृता स्तुतास्सुरेति श्लोकद्वयं चैव पुनः ऋषिः पुनः सप्तदश श्लोका ऋषिः श्लोकत्रये ततः हत्वैव
नवश्लोका ऋषिः श्लोके त्रयेततः एवमस्यैकरमर्थः ततः श्लोकाः पुनर्हत्वा ततः श्लोकी पुनः शिवा श्लोकद्वयं मिलित्वा च चत्वारिंशन्नवाधिके षष्ठीषष्ठि च संख्यो
गे एकोनत्रिंशताधिकम् सप्तमे केन विज्ञेयमाद्य तीनां च पंचमे विंशतिश्लोकसंयुक्ते षष्ठाध्याये प्रकीर्तिताः सर्वे श्लोका मंत्ररूपा देव्येकाऽत्र ऋषिश्च चतुर्विंश
ति मंत्राणामित्येवं परिकीर्तिताः एकषष्टिः श्लोकमंत्राः सप्तमे हे श्लोकमंत्रकः आद्यो वेक ऋषिश्चैव त्रिषष्टिर्मंत्रसंततिः एकोनचत्वारिंशद्भिः श्लोकैर्युक्ते समीरिताः
अष्टमाध्याये नवमे मंत्रास्तावंतो यत्र हृदयम् राजा ऋषिश्चेति चैके चत्वारिंशन्मत्तं हृदयम् साहं सप्तान्विते विंशति श्लोके दशमे न्विते सप्तविंशति मंत्रास्तु श्लोकस्या
स्तो निमः अर्द्धश्लोकात्मको मंत्रो ऋषिरुवाच द्वयं ततः देव्युवाच द्वयं चैव द्वात्रिंशन्मंत्रसंग्रहः श्लोकानां सार्द्धपंचाशज्ज्ञेयमेकादशोऽस्फुटम् पंचाशच्छ्लोकमंत्रकाः
शाकंभरीति विख्याति नरा या सप्तम्यर्द्धं तु वि एषोर्द्धमंत्र रत्नाङ्कः केचिद्दत्तविवक्षणाः देवीद्वयं ऋषिश्चैको देवा एकमितीरितम् पंचाधिकं तु पंचाशन्मंत्राज्ञेयाः
परिस्फुटाः अष्टत्रिंशच्छ्लोकयुक्ते ध्याये द्वादशात्मके चत्वारिंशत्तु एकश्च मंत्रास्तत्राङ्गति द्वयम् अर्द्धश्लोकात्मके श्लोकाः सप्तत्रिंशन्मिताऋषिः देव्युवाचेति चैके न
मेवं संख्यास्फुटोदिता त्रयोदशो त्वर्द्धसप्तदशश्लोकाः प्रकीर्तिताः ऋषिरुवाचेत्यारभ्य भोगस्वर्गापवर्गदा इत्यंताः पंचमंत्रास्ते मार्कंडेयं ततः परम् इति तस्य च
वः श्रुत्वे त्यर्द्धमंत्रः प्रकीर्तितः श्लोकमंत्रास्ततो ज्ञेयाः पंचैवाद्यार्द्धपद्यके देव्युवाचेति मंत्रोऽथ ततः प्रत्येकमंत्रकः मार्कंडेयस्ततः पद्यद्वयं मंत्रत्रयं स्मृतम् आहत्या
न्याधिको मंत्रः सावर्णिर्भविता मनुः एकोनत्रिंशत्संख्याका मंत्रा अत्र स्मृता बुधैः केचित्त्रैकादशार्द्धांकत्रयोदशश्लोकमंत्रकाः उवाच वचनैः षड्भिर्मंत्रास्ते
त्रयोदश संख्यकाः इत्याद्युक्तास्त्रकात्यायनीतंत्रे विशेषतः सप्तत्रे निदिक तंत्रसारे कृतत्रयोगसारे वाराहीतंत्रे संस्कृतस्य भूमिसंख्याप्यकल्पशंतीधिकारिणा
द्वि॰ पूरयित्वा स्वर्गे गर्भं हि पीड्यं कृत्वा ततः धर्मकामः हि पेद्धनकामस्तु मोक्षिकम् श्रीकामः कमलं यमेका मार्थीरोचनं यसेन मोहकामोऽन्यमद्रस्तु

ये म

जयकामोपराजितानाम् उच्चाटनार्थी याम्ब्रीं वश्यार्थं शिविभूलकम् मारणाय मरीचं च कैतकं मोहनाय च आकर्षणाय धत्तूरं संप्रतिपेल्लकशोदरे जपे
त्रैनेत्रं महेशानि स्तम्भने गदतो मम त्रिसंध्यं तु लक्षेशे रक्षाम्बरादाय जपेन्मनुम् नकुलीशेन वामकर्णेन तथा मूर्द्धनि तु शेखरः वाग्भवं तु समुच्चार्य मायाबीजं ततो वदेत
त्रिमूर्तये पदं पश्चाद्धृदन्तो मन्त्र ईरितः हूं फट् ह्रीं चामुण्डायै स्वाहा ह्रींमित्यनेन करांगन्यासौ जपेद्द्वादशलक्षं तु स्नायाद्यनेनैव वारिणा हुनेत्सर्पिः प्रतिप्रंसति
नान्यामारिन्ते तुलात धर्मार्थकाममोक्षाणां संसिद्ध्युपायसंहुनेत मारणे मोहने चैव तथोच्चाटनकर्मणि हुनेत्साषे त्रिमधु अक्तं मोहने मधुपायसम् स्तम्भने ग्रंस
मातुलफलं वश्ये तु स्थैर्ये सर्षपम् धर्मार्थकाममोक्षार्थं सर्वोषधिमिश्रितं हुनेत मोहने मारणे चैव दत्तिणामिश्रितं हुनेत उच्चाटने चोम्नता स्यादिशाभेदं यथावत्
स्थितिः आदिमारभ्य जपेत्सृष्टिक्रमः संहारे अन्ते जपेन्मकारादिमारभ्य पूर्ववदेवमवधि आयान्तं कारादिपर्यन्तं स्थितिक्रम उदाहृतः अन्त्यमारभ्य आद्यन्तं संहारो
यं क्रमो भवेत् स्थितिपाठः सर्वकामे भुक्तिकामे च संहृतिः श्रीकामे पुष्टिकामे च सृष्टिक्रम उदाहृतः सावर्णिः सूर्यतनय इत्यारभ्य सावर्णिर्भविता मनुरिमन्त्र
पाठः सृष्टिक्रमः पुराणुमेमादि नवाध्यायान् विनाशकाद्यध्यायान्तं पठेदिति स्थितिक्रमः शक्रादिमारभ्य तस्या नमुणासंविन्नानवद्भुत्री हिलानउन्नदाथा
प्रमारभ्यैतदर्थः शक्रादिपर्यन्तमित्यस्य न द्याध्यायान्तमित्यर्थः एवं देव्या वरं लब्ध्वेत्यादिश्लोकसंहारक्रमेण सावर्णिः सूर्यतनयमिति श्लोकान्तं पठनीयमिति
यं स्थितिसंहारक्रमः संकेताचार्यप्रशस्तं इति दाक्षिणात्यसंप्रदायेनैवं पाठक्रमः वेदादिर्वाग्भवं चैव मायाकामं तथैव च एवं ह्रीं रेफवामाक्षि विन्दुवि ३
भूषितम् मायाकामं तमः पश्चान्मूलमन्त्र उदाहृतः लक्षं जपेन्मूलमन्त्रं सर्वकामार्थसिद्धये ओं ऐं ह्रीं क्लीं लीं ह्रीं क्लीं नमः शतमाद्यो मातेवान्ते जपेन्मंत्रं नवा
तरम् चण्डीसप्तशतीमध्ये संपुटो यमुदाहृतः सकामैः संपुटो जाप्यो निष्कामैः संपुटं विना अस्य सप्तशतीस्तोत्रस्य मेधा ऋषिः गायत्र्यनुष्टुब्बृहतीपङ्क्तित्रिष्टु
ब्जगतीछन्दांसि महाकालीमहालक्ष्मीमहासरस्वतीदेवता सप्तवकम् ऐं ह्रीं क्लीं बीजानि क्लीं शक्तिः इष्टसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः या चण्डी मधुकैटभाद्य
दैत्यदलनी या माहिषोन्मूलिनी या धूम्रेक्षणचण्डमुण्डमथनी या रक्तबीजाशनी शक्तिः शुम्भनिशुम्भदैत्यदलनी या सिद्धलक्ष्मीः परा सा देवी नवकोटिमूर्तिसहि
वायहीतेयैः= तां मां पातु विश्वेश्वरी १ अथ प्रतिश्लोकं फलश्लोकाः । चण्डीपाठफलं राजन् शृणुष्व गदतो मम एकावृत्त्यादिपाठानां यथावद्वर्णनाय संकल्पपूर्वं संसदा
मस्यां गेभ्य मनःसङ्कल्प महत्तत्क्रमनवत्तरं ह्रीं सिद्धेन न उपसर्गोपशान्त्यर्थं वाणीवेदविधोक्तमाणं श्लोकन्यासो वा पश्चाद्बलिप्रदानेन फलमाप्नोति मानवः उपसर्गो
पशान्त्यर्थं त्रिरावृत्तं पठेन्नरः ग्रहदोषोपशान्त्यर्थं पञ्चावृत्तं वरानने महाभये समुत्पन्ने सप्तावृत्तमुदीरयेत् महाभये महोत्पातादिजमेधे नवावृत्त्या भवेच्छान्तिर्वा
स्यागानि दाहयात राजवश्याय भूत्यै च रुद्रावृत्तमुदीरयेत् अर्कावृत्त्या काम्यसिद्धिर्वैरिनाशश्च जायते मन्वावृत्त्या रिपुर्वश्यस्तथा स्त्रीवश्यतामियात् सौख्यं
चतुर्दशावृत्त्या प्राप्नोति मानवः कलावृत्त्या पुत्रपौत्रधनधान्यागमं विदुः राजभीतिविनाशाय वैरिणोच्चाटनाय च वैराग्यप्रस्परविरोधाय कुर्यात्सप्तदशा

यं

चूर्णं तथाष्टादशकं प्रिये महापातकविमोक्षाय विंशाहुतं पठेन्नरः पंचविंशावर्तनेन बद्धमवेदंधविमोक्षणम् संकटेषु महत्स्वापत्सु इष्टिकित्साभयेषु तदा ज्ञाति
धर्मेषु लोके राज्ञोपि नाशश्चागते वैरिहृद्धो व्याधिहृद्धो धननाशे तथाप्युत्पये तथैव त्रिविधोत्पाते तथा चैवातिपातके ऊर्ध्वायत्त्वात् हुताशनेन ततः संपद्यते सर्वश
विपत्सु सप्तशतं प्रतिवारं तेषां निःप्रयोगतः इति श्रियो हृद्धिःशतावृत्त्या गत्वा हृद्धिलक्ष्यापरा मनस्कामितिनिर्दे विसिद्धिर्दृष्टा न राजसु लात् पातालाश्वमेधयज्ञानां फलं प्रा
प्नोति सप्तवृत्ते सहस्रावर्तनेनाल्लक्ष्मीराहृणोति स्वयं स्थिरा भुक्तामनोगतान्कामान् रोमोत्तमवाप्नुयात् यथाश्वमेधः क्रतूनां देवानां च यथा हरिः स्तवानामपि स
र्वेषां तथा सप्तशतीस्तवः नातः परतरं स्तोत्रं किंचिदस्ति वरानने भुक्तिश्च मुक्तिप्रदं पुण्यं पावनानां च पावनम् अथवा बहुनोक्तेन किमनेन वरानने भुक्तिश्च मुक्तिप्र
दं पुण्यं पावनानां च पावनम् चंड्याः शतावृत्तपाठात्सर्वाः सिद्ध्यन्ति सिद्धयः इति प्रयोगसारो क्रमः । देवीपुराणेपि वाचकं प्रजपित्वा तु यथाविभवविस्तरैः ।
वाचयीत ततो राजा देवीमाहात्म्यमुत्तमम् तदंते शान्तिं राष्ट्रस्य जनस्य सनृपस्य च अनेन विधिना राजन्यः पठेच्छृणुयादपि विघ्नयेहाघयेहापि तस्य पुण्यफलं
शृणु वाजपेयसहस्रस्य अश्वमेधशतस्य च यत्फलं लभते तात तत्फलं शतपाठभवेत् गंगातोयाभिषेकेण तथा नैमिषपुष्करैः यत्फलं लभते तात तत्फलात्
पुनाधिकम् ब्रह्मादस्वादिपापानां प्रशमने परमेमतम् वृद्धं नं चार्थधर्माणां कामस्मोत्तफलप्रदम् भुक्तिदं पवित्रं ज्ञानजयदं सौख्यदं परम् पवित्रमिति दृष्टपाठ
प्रार्थः । अनेन विधिना वत्स प्राशेति अवणान्नरः इह कीर्तिं श्रियं प्राप्य प्रत्र भवतीत्यपमिति तथा मरीचिकल्पे रात्रिसूक्तं जपेदादौ मध्ये सप्तशती स्तवम् प्रां
ते च जपनीयं वै देवीसूक्तमितिक्रमः एवं संपुटितं स्तोत्रं सर्वकामार्थसिद्धिदम् पठनीयं सूक्ते वैदिके रक्तान्ये पतरत्नगीतेपद्मप्राग्मुक्ते इतिप्रामाणिका: । प्र
कारांतरमपि तत्रोक्तम् कृष्णाष्टमीसमारभ्य यावत्कृष्णचतुर्दशी वृद्धोकोत्तर यानां संपुटितेन तत एवं देवि मयाप्रोक्तः पोरस्थ्य रहस्यिकः क्रमः तदंतेद
वं न कर्यात्प्रतिश्लोके तथा पयसैः रात्रिसूक्तं प्रतिस्वं च तथा देव्याश्च सूक्तकम् प्रतिश्लोकमित्यस्य कामाय न्यस्तं मंत्रविभागेनेति समुदायसूक्तमथवा द्वारस्यलक्ष्मी
ते चेक्तं नत्वा मंदवयवस्थो कापवात्र सूचरतिवोधम् प्रतिसूचमित्यत्रापुष्कभेदो वोध्यः अपरस्तु यथात संप्रवक्ष्यामि नवरात्रिविधानकम् जपेदेकान्नवं
वृद्धिंदिनानि नव संख्यया नवावरीविधानेन संपूज्य च विचक्षणः सहस्रं प्रजपेन्मंत्रं प्रत्येकं च यथाविधि हुत्वा दशांशतो होमं मंत्रसिद्धिं समाप्नुयात् अपर
श्च बिल्वमूले मासं जपः बिल्वदलैर्मधुरत्रयसंयुतैर्मासं होमो दशांशेन तिलैर्धृतसंयुतैः कमलैर्होमो वा लक्ष्मीप्राप्तिफलोयं प्रयोगः ईहशस्थले न मोदेव्यास्त्या
दिमं त्रैरेव दशांशेन होमः कार्य इति संप्रदायः ब्राह्मणैः करणी तु दक्षिणा विशेषस्तत्रैवोक्तः पंचसुवर्णाशता हृत्वेपहा हवेषु तत्र प्रम् पंचाहवेसुवर्णमेकं त्रि
रात्रे तेनदर्द्धकम् एकाहृते पादमेकं दद्याद्धा शक्तितोऽथवा इति क्रोडतन्त्रे प्रत्येकावर्तनं देवि द्दयमेधेन संयुतं त्रिरावृत्त्या लभेत्कामान् सर्वत्रावाहयारिंजपेदि
ति कात्यायनाय विद्महे कन्याकुमारी धीमहि तन्नो दुर्गा प्रचोदयात् इत्येतद्गायत्रीयजुर्वेदे सर्वेष्टसिद्धिः अथ प्रयोगान्तरं कात्यायनीतंत्रे एतद्दु दशाश
लं च तत्रैव लाहतेस्य ज्ञिलेरुन्याननवग्रह गोत्रतेनेकस्मिन्यावेहर द्वर्णिश्च योदशादीपान्प्रज्वाल्य दीपेषु प्रथमदीपे प्रथमाध्यायदेवता मावाह्य चमन

पायसादिगंधदानतोऽद्भुतपूजां कृत्वा पुष्पाणि समर्प्य तत्समये वस्त्रमालैर्नैवेद्यैः श्लोकैः पुष्पाणि समर्पयेत् ततः प्रथमाध्याय समाप्तो वृत्तमाला श्लोकैः प्रतिश्लोकं
पुष्पाणि समर्पयेत् धूपदीपो दत्वा पायसं निवेद्य दत्वा ताम्बूलं दक्षिणां च दत्वा नीराजनं कृत्वा ब्राह्मणान् कुमारीः सुवासिनीश्च भोजयेत् सकल्पये द्वा एवं तत्र तद्ध्याय
देवतावाहनादि ब्राह्मणभोजनान्तं प्रत्यध्यायं कुर्यात् अनेन प्रकारेण नैवेद्यादिभिर्महापूजा अनुग्रहे सर्वाङ्गे समाप्तिः निग्रहे यादृक् श्लोकास्तु निषेधश्लोकं जग
द्धात्री १ स्तुतास्त्वैः सर्वमभीष्टसंप्रयातत्वात्स्त्वरेऽङ्गाऽदिनेषु सेविता करोतु सा नः शुभहेतुरीश्वरी २ या सांप्रतं चोद्धतदैत्यतापितैरस्माभि ३ याचस्मृता तत्
क्षणमेव हन्ति नः करोतु सा नः ४ सर्वबाधाप्रशमनं ५ शत्रुवैरिनाशाभिरत्य शत्रुरोगनाशनमिमाद्भुतः एवं दैत्यतापितैरिमत्रापि सर्वमंगलमंगल्ये ६ सृष्टि
स्थितिविनाशानां ७ शरणागतदीनार्त ८ सर्वस्वरूपे सर्वेशे ९ एते नुग्रहे श्लोकाः वश्यस्य विशेषः ॐ ह्रीं रक्तचामुण्डे तुरु २ अमुकं मे वशमानय स्वाहा
अनेन प्रथमाध्याय मासं तयोः पूजा सर्वाते संपुटमंत्रजपः होमयेत् कुङ्कुमैलैनरक्तचंदनराजिकाः सहस्राहुति मा… राजानं वशमानयेत् मधुवाशोकपु
ष्पै रक्तगौडं हुत्वा सर्ववत् चक्रवर्ती भवेत् … मंत्रप्रभावतः अनेन शतब्राह्मणाः कुमार्यश्च भोजनीयाः धनार्थं बिल्वपत्रैः पूजा वश्यार्थं करवीरैर्जपा
कुसुमैर्वा पुत्रार्थं तुलसीदलैः पुत्रार्थं पंकजैः महाकार्यार्थं प्रयोगेन षोडशमाषैः स्वर्णमूर्तिं कृत्वा कलशस्थापनं कृत्वा तदग्रे चतुर्गलं … कार
णायैवाऽवरीं संस्थापयेत् यंत्रमंत्रं सर्वसाधारणं महति कार्ये कृतं पंचाशद्दिनानि मध्ये चतुर्विंशतिः तदर्द्धमस्य एवमेव मूर्तिं स्वर्णपरिमाणमपि चाप्य
ब्राह्मणाश्च योग्य महत्कार्ये प्रयोगकर्मारः अल्पेषु निग्रहे तु सर्वबाधाप्रशमनमित्यस्याः एवं शुक्राः संपुटमेतिश्लोकं प्रथमाध्याय देवतां तर्पयामीति
प्रयोगेन तर्पयेत् तथा त्रयोदश अग्निकुमारान्तं ध्यायदेवताञ्चावाह्य संपूज्य प्रतिमंत्रेण प्रथमाध्याय देवतायै नमः स्वाहेति मंत्रेण पायसेन जुहुयात्
प्रत्यहं यावत्प्रयोग समाप्तिस्त्रयोदश ब्राह्मणाः सुवासिनी कुमार्यश्च एको नूपनीतो … वर्षपंक्तौ उपनीतश्च भोजनीयः पराथें प्रयोगे तस्याः संतयजमा
नस्य कामाः इति प्रतिश्लोकं प्रथमाध्यायं वाचयेत् अत्र त्रयोदशपात्रेषु त्रयोदशदीपास्तु नमः पत्तः एकपात्रे त्रयोदश दीपा इति मध्यमः एकस्मिन्नेव दी
पे त्रयोदशदेवतादीपारस्य पम… पत्तो यम् विधिदीपेषु आज्यतवं तैजसेषु जलपात्रेषु अग्निकुमारीणां कार्यं … उपदेशः अथ प्रयोगान्तरा… पनीत
श्लोकानि प्रतिमन्त्रमायत्तयोः प्रणवं जपेन्मंत्रसिद्धिः अथ सर्वश्लोकपदं मंत्रोपलन्नम् सप्रणवमनुलोमव्याहृतिसंपुटमादौ अन्ते तु विलोमं तदि
त्येवं प्रतिश्लोकं हुत्वा शताष्टपाठे शीघ्रसिद्धिः २ प्रतिश्लोकमादौ जातवेदस इति ऋचं पठेत् सर्वकामसिद्धिः ३ अपमृत्युवारणाय आदौ तेशते …
मंत्रं जपेत् ४ प्रतिश्लोकं तत्सवितुर्वरेण्यम् ५ प्रतिश्लोकं शरणागतदीनार्त इति श्लोकं पठेत् सर्वकामार्थसिद्धिः ६ प्रतिश्लोकं करोतु सा नः शुभहेतुरि
त्यर्धं पठेत् सर्वकामाप्तिः ७ सामीप्यवरप्राप्त्यै एवं देव्या वरं लब्ध्वा इति पठेत् ८ सर्वापत्तिवारणाय प्रतिश्लोकं दुर्गे स्मृता इति पठेत् ९ अस्य श्लोकस्य कार्यानु ४
सारेण तत्संख्यं सहस्रं वा शतं वा जपः १० सर्वबाधेत्यस्य लतजपे श्लोकोक्तफलम् ११ इत्ययं राजदेवि श्लोकस्य … जपे महामारीशान्तिः १२ त

ततो वव्रे नृपो राज्यमिति मंत्रस्य लक्षजपेन पुनः स्वराज्यलाभः ॥ हिनस्ति दैत्यतेजांसीत्यनेन सदीपबलिदानेनैवं दावंधनेन च बालग्रहशान्तिः १७ ग्रायाहतिम
नुलोमेन पठित्वा ततो विपरीतक्रमेण द्वितीयं कृत्वा पुनरनुलोमेनैवमावृत्तित्रयेणैव क्रमेणैव कार्यसिद्धिः १८ सर्वापद्विवारणाय दुर्गे स्मृतेत्यस्य(
नतो यद्यंतिके यच्च दूरके इति मंत्रं च नरं नेत्रानिरीक्ष्य दुःस्वप्नमेव कार्यं तस्मारेण लक्षमृत्युं तेन सहस्रशतेन वा जपः १९ कांसोस्मितां चेत्प्रतिश्लोकं पठेत्तल्लक्ष्मीप्राप्तिः
मंत्रः कांसोस्मितां हिरण्यप्राकारामार्द्रां ज्वलंतीं तृप्तां तर्पयंतीं पद्मेस्थितां पद्मवर्णां तामिहोपह्वये श्रियम् ॥ ७ प्रतिश्लोकमनन्तरामस्मीत्यं च पठेद्दारिद्र्यप-
रिहारः १८ मारणार्थमेवं शक्रादयस्तुत्यन्तं प्रतिश्लोकं पठेत्मारणे क्रमावृत्तिभिः फलसिद्धिः १९ ज्ञानिनामपि चेतांसि इति श्लोकजपमात्रेण सद्योमोहनसि-
द्ध्यनुभवसिद्धं प्रतिमंत्रेन श्लोकपाठेन वशम् २० रोगानशेषानिति श्लोकस्य प्रतिश्लोकं पाठे सर्वरोगनाशः तस्मात्रजपेदिसः इत्थं क्रमात्तदा देवी गंभी-
रेति श्लोकस्य प्रतिश्लोकपाठे पूर्वपरंपरा विद्याप्राप्तिर्गंधेकृतिनाशश्च २२ भगवत्याकृतं सर्वमित्यादि द्वादशेनानरक्षेनादशो मंत्रः सर्वकामदः सर्वापत्तिवा-
रणश्च २३ देवि प्रपन्नार्तिहरे प्रसीदेति श्लोकस्य यथाकार्यं लक्षायुतसहस्रशतान्यतमजपे प्रतिश्लोकपाठे वा सर्वापत्तिहृतिः सर्वकामावाप्तिश्च २४ एवं
प्रयोगेषु प्रतिश्लोकं दीपाग्रे केवलमेव वा नमस्कारकरणेनातिशीघ्रं सिद्धिः २५ प्रतिश्लोकं कामबीजबीजसंपुटितस्यैकचत्वारिंशद्दिने त्रिरावृत्तौ सर्वकाम-
सिद्धिः २६ एकविंशतिदिनपर्यंतं शक्रादीन्याप्रभृति दशावृत्तौ वशीकरणम् २७ मायाबीजसंपुटितस्य फट्पल्लवसहितस्य सप्तदिनपर्यंतं त्रयोदशावृत्ता उ-
च्चाटनसिद्धिः २८ नाहशस्त्रैवदिनचतुष्टयमेकादशावृत्तौ सर्वोपद्रवनाशः २९ एकोनपंचाशद्दिनपर्यंतं प्रतिश्लोकं श्रीबीजसंपुटितस्य पंचदशावृत्तौ लक्ष्मी-
प्राप्तिः ३० प्रतिश्लोकं ऐंबीजसंपुटितस्य शतावृत्त्या विद्याप्राप्तिः ३१ अत्र कामनाभेदेन ध्यानभेदश्चोक्तः । वश्ये रक्ततरं ध्यानम् १ पौष्टिके कर्पूरम् २ उच्चाटने
धूम्रम् ३ मारणे कृष्णम् ४ संतानेच्छायां नीलोत्पलश्यामम् ५ रत्नाकरध्यानं सर्वकामदम् ६ गृहे कल्याणाग्निसमतया ध्यानम् ७ जलभये महाशंख-
युक्तं ध्यानम् ८ विवादे भयेऽपि शत्रुवृष्टियुतपूर्णचंद्रसदृशं ध्यानम् ९ एकदिने संपूर्णपाठाशक्तौ पा १ गो २ य १ वि ४ फ २ का १ र २ एवं क्रमेण सप्तभि-
र्दिनैरेकावृत्तिः एकैकं चरित्रमेकस्मिन्दिने इति त्रिभिर्वेति केचन । केचित्तु अस्य सप्तशतीमालामंत्रस्य नारायण ऋषिर्गायत्री छंदः शुंभमर्दिनी त्रिपाद
त्रिगुणमूर्तिर्देवता क्लींबीजम् सोऽहं शक्तिः दुर्गाप्रीत्यर्थे ॐ एं नमो ह्रांनिनेत्राय पिंगेक्षणाभ्यां नमः ॐ नित्यं भगवती विश्वोत्सर्जनीभ्यां स्वाहा ॐ जयेति देवा-
य शुद्धमध्यमाभ्यां वषट् ॐ आजवानभजेसख्येनामिकाभ्यां हुम् ॐ हेतेनस्मिन्महावीर्यं कनिष्ठिकाभ्यां वौषट् ॐ नीलादिंदेविद्विगणाभयमप्यपास्त क-
रतलकरपृष्ठाभ्यां फट् तत्र मूलेनोपलभ्यते अस्य स्तोत्रस्य श्लोकादिसंख्या उमरेश्वरतंत्रे उक्ता अथ नादेवि वक्ष्यामि मालामंत्रेन वार्णवम् यस्य स्मरण-
मात्रेण भुक्तिमुक्ती लभेन्नरः १ ब्रह्मणा त्वेकवारेण श्लोकाः प्रोक्ताः चतुर्दश समाधिना प्रायश्चाष्टश्लोकाश्चाष्टोदिवारतः २ तथा राज्ञा चतुर्वारैः श्लोकानार
ष्टिकं प्रिये मार्कंडेयेन ऋषिणा पंचधा नवविंशतिः ३ तथैवाहं नरसिंह भगवानेकमेकधा विप्राश्लोकाश्च विबुधैः सार्धषट्त्रिंशदेवहि ४ सार्द्धस्तनाः षट्त्रिंशदि

अर्थः देव्या द्वादशधा सार्द्धैकोनषष्टिः प्रकीर्तिताः ऋषिणा सप्तविंशत्या चत्वारि च शतानि वै ५ सार्द्धाष्टोत्तरकाण्ये यह तेनोक्ता द्विषष्टिधा श्लोकास्तथोदशा
दे॰ ५ यत्र श्लोकाः सप्तशिषेमम ६ एवं सप्तशतीसंख्या श्लोकाश्चैव सप्तशतिः शतानि पंच वै देवि शिल्पोक्ता सप्तशतीद्युतिः ७ विश्वमायादितो श्लोकास्त्रिंशत्तेस्माद्दितियम्
विति मंत्रेस्त देयतत्वाद्वतीनोत्रये षिवे ८ इति एवं हेमा माशक्रोजयेतीसं श्रेणेव देवमउक्तोन्यत्र सप्तजा चेति दिक्षु यत्र ब्रह्मैको भगवानेको मार्कंडेयस्तमागताः।
देवाः पंचऋषिस्त्रिंशद्देवी द्वादशकं तथा ९ वेष्टहस्तोयुनर्हो होता जावा वेतिवर्णतः ऋद्धानि पृथक् येषां श्यो पुनः शोडशाकोडश १० ऋद्धानि सप्त च वै देवश्लोकाः पंचश
तेतथा श्लोकाः सार्द्ध चतुरशीतिश्यायाश्चत्रयोदश ११ इति मार्कंडेयपुराणे इति त्रयोदशप्रसर्थः एवमादुत्तयः सप्तशतं सुसंपूर्णस्य च इत्येता नार्णवे नत्रेषोक्ते
। मितिज्ञा नार्णवे तु पतेभात् मूलानवारर्शनाद्व कात्यायनी तंत्र डामरे तंत्र विशेषाद्बुद्धोऽयम् अथैतत्स्तोत्र पाठे डामरकल्पोक्त नवार्णव मंत्रस्य पुटीकरण।
विधिः तत्रादौ तदुद्धारः ऐं बीजमादौ तु समानदीर्घ्रिं ह्रीं सर्ये तेजो श्रुतिमद्वितीयम् क्लीं मर्त वैश्वानरस्त्वयपंचतीयमानस्य स्वधोच चिन्तम् १ चामुण्डे पंच न
वकोतिवर्यं म षष्ठ मेरत्नतरं प्रकस्यम जायम्मप्तमाष्टिरं स नीलेयेसप्तमं कस्यनवरे विष्णुम् २ विपांतु इन्ह्रमप्तमादिसिद्धे चेश्वर्वर्णनवमे विशालम् ३ इति नवा
र्णवमंत्रोद्धारः ऐं ह्रीं क्लीं चामुण्डायै विच्चे इति नवाक्षरो मंत्रः नाममात्रेजने सदस्त्र नपात्क विनाशक्तिः १ अथ तज्जपाद्यावत्तं पंचसहस्त्रादिमनोमेवाः २ ऋषि
त्र वाक्षरे मंत्रे महालक्ष्मी व्यवस्थिता तस्मात्त्वसिद्धः सर्वेषां सर्वदित्वप्रदीपकः अनेनात्र सिद्धादि विचारो नास्तीति वोपितम् नवाक्षरस्य ऋषयो ब्रह्मविष्णुमहे
श्वराः छंदांस्युक्तानि गायत्री उष्णिगनुष्टुभः देव्यः प्रोक्ता महापूर्वा काली लक्ष्मी सरस्वती नंदा शाकंभरी भीमाः शक्त्यो स्य मनोः स्मृताः ५ स्यादक्तेति कादुर्गा
भ्रामर्यो वीजसंचयः अग्निर्वायुर्भगस्तत्र फलवेदत्रयोद्भवम् ६ भगः सूर्यः सर्वाभीष्टप्रसिद्ध्यर्थं विनियोग उदाहृतः ऋषिच्छंदो दैवतानि शिरो मुखहृत्स्वपसेत् ७ श
क्तिबीजानि स्तनयोस्तत्त्वानि हृदयेश्वरः मंत्राणां पल्लवो वा सो मंत्राणां प्रणवः शिरः ८ शिरः पल्लवसंयुक्तो मंत्रः कामदुघो भवेत् पल्लवाश्च नमोन्तः शान्तिके तु
मो॰हे॰: पौष्टिका पाने व कीर्तितः ९ वषट्कर्षणहोमेषु स्वाहांतः सिद्धिदायकः वौषट्पल्लवसंयुक्तो मंत्रः पुष्ट्यादिसाधकः १० हुंकारपल्लवोपेतो मारणे ब्राह्मणं विना यं
त्रमंजनकार्ये तु सर्वोरेभयनाशने ११ फट्तः प्रकल्पस्तु ग्रहबाधाविनाशकः उच्चाटने तु संप्रोक्तो मंत्रः फट्पल्लवान्वितः १२ एते पल्लवास्तत्त्वकर्मणि चानुरूपाः।
वेषिश्रोक्ता नारीयोज्याः तथा न्यासहीनो भवेन्मंत्रो शस्तः स्याद्धि रसाविना अपल्लवस्तु नग्नः स्यात्सनग्नः स्याद्धासनं विना गुरुं विना वृथा मंत्रः अप्रजापस्तथैव
कः निर्वीर्यो दुष्टदत्तः स्यात्तस्माद्वीजस्तु कीलितः दुष्टदत्तो दुष्टायदत्तमंत्रमर्थः देवकन्यर्षिदीनो यः सत्त्वसप्रोक्तजंगमः। मकारयोर्मंत्रा वर्ज्याः। वैदिकमंत्रेन
पल्लवादिविचारः ह्रीं चण्डिकायै इत्यनेनास्य मंत्रस्य स्तोत्रस्य च षडंगकरन्यासो हृदयाय नमः शिरसे स्वाहा शिखायै वषट् कवचाय हुम् नेत्रत्रयाय वौष
ट् अस्त्राय फडिति क्रमः अस्तु सर्वदित्तोप्याम नववीजमंत्रो नेचंडिकात्रपदनामिति तर्पणम् एवं होमादि षिप्त मम लिखेदष्टदलं पद्मं क्रमाग रुचंद महाकाल्या॰
नैः पद्ममध्ये लिखेच्चक्रं षट्कोणं चाण्डिकामयम् षट्कोणचक्रमध्यस्थ माया वीजत्रयं न्यसेत् तत्र मध्यवीजे महालक्ष्मीस्त्वहृति मे महाकाली वामे महास ५

रस्वतीपूर्वादिषट्सु कोणेषु बीजान्यन्यानि न्यसेत् ३ दंष्ट्राजायां तं व्यस्तं समन्वांन्यनमम्मासनम् तथा सप्तशतीश्लोकैर्न्यासः खड्गिनीशूलिनीत्यादिश्लोक-
पंचकं पठित्वा आग्नेयां हृत्सु तं रवीजं ध्यात्वा सर्वांगे न्यसेत् आद्यमे मिति स्तलेनपादितो रेवीमादिश्लोकचतुष्टयं पठित्वा सर्वं सहस्रशो द्विनीयं सर्वतो न्यसेत्
द्वितीयं ह्रीमिति सर्वस्वरूपे सर्वादिश्लोकानां पंचकं तु नः पठित्वा स्फटिकाभासं रत्नीयं स्वतनौ न्यसेत् तृतीयं क्लीमिति उक्तैरेव श्लोकैराहृदि हृदये नवपुरंग-
न्यासोपि कश्चिदुक्तः ततः षडंगं कुर्वीत विभक्तैर्मूलवर्णकैः एकेनैकेन चैकेन चतुर्भिर्युगलेन च समस्तेन च मंत्रेण कुर्यादंगानि षट् सुधीः एवं न्यासविधिं
कृत्वा सम्यक् छायां विलोकयेत् ततः परिधिं छेत्तुं सज्जार्थं द्वात्रिनवबीजतः स्तलपृष्ठे द्वाषड्दश्नासे तेन वशं नयेत् ग्रह्यै पात्रं प्रतिष्ठाप्य पूरयेत् कुम्भवारिणा
गंधपुष्पाक्षतैर्नानात्रिवस्त्रपुत्रपन्नं च ध्यात्वा स कीर्णितीर्थानि रक्षोहन्तानि मंत्रयेत् ३ रत्नार्घ्यं तस्य कर्मवाचकमुद्रासत्संयुता अर्घ्योदकेन संस्कारं पूजाद्रव्य-
स्य पूर्ववत् ४ अथ महाकाल्यादिदेवतात्रयस्य ध्यानम् खड्गं चक्रगदेषुचापपरिघाञ्छूलं भुशुण्डीं शिरः शंखं संदधतीं करैस्त्रिनयनां सर्वाङ्गभूषावृताम् ।
नीलाश्मद्युतिमास्यपाददशकां सेवे महाकालिकां यामस्तौत्स्वपिते हरौ कमलजो हन्तुं मधुं कैटभम् १ अक्षस्रक्परशुं गदेषुकुलिशं पद्मं धनुः कुण्डिकां
दण्डं शक्तिमसिं च चर्म जलजं घण्टां सुराभाजनम् शूलं पाशसुदर्शने च दधतीं हस्तैः प्रवालप्रभां सेवे सैरिभमर्दिनीमिह महालक्ष्मीं सरोजस्थिताम् २ घ-
ण्टाशूलहलानि शंखमुसले चक्रं धनुः सायकं हस्ताब्जैर्दधतीं घनान्तविलसच्छीतांशुतुल्यप्रभाम् गौरीदेहसमुद्भवां त्रिजगतामाधारभूतां महापूर्वामत्र सर-
स्वतीमनुभजे शुम्भादिदैत्यार्दिनीम् ३ ततः क्रमेण पंचोपचारैः पूजा एवं कृत्वा जपेल्लक्षं चतुर्लक्षं तु हूयतां पायसान्नेन जुहुयात् जितेन्द्रियो तपसि एतदे-
वास्य पुरश्चरणम् मार्कण्डेयपुराणोक्तं नित्यं चण्डीस्तवं पठन् पुटितं मूलमन्त्रेण जपन्प्राप्नोति वाञ्छितम् सप्तशत्याः प्रथमे चरित्रे प्रथमे ब्रह्मर्षिः छन्दो गायत्र-
पुटितेन महाकालीतु देवता वाग्बीजं पावकस्तत्त्वं धर्मार्थे विनियोजनम् वाग्रूपं बीजम् पावकोरमिति मध्यमे तु चरित्रे मुनिर्विष्णुरुदाहृतः उष्णिक छन्दो
महालक्ष्मीर्देवता बीजमद्रिजा वायुस्तत्त्वं धनप्राप्त्यै विनियोग उदाहृतः २ अद्रिजा ह्रीम् वायुर्यमिति उत्तरस्य चरित्रस्य ऋषिः शंकरः कीर्तितः त्रिष्टुप्छन्दो देवता-
स्य महापूर्वा सरस्वती कामो बीजं रविस्तत्त्वं कामाप्त्यै विनियोजनम् कामः क्लीमिति रविबीजं प्रणवं समुदाहृतः एवं संस्मृत्य ऋष्यादीन् ध्यात्वा पूर्वोक्तमार्ग-
तः सार्धसप्तशतीपद्यैः जुहुयाद्वा सप्तशत्या रम्यम् समाप्तौ न महालक्ष्मीं ध्यात्वा कुर्यात्षडङ्गकम् जपेदष्टशतं मन्त्रं देवतायै निवेदयेत् आदावष्टशतं जपः प्रा-
न्ते स्यात् सिते पक्षे प्रारम्भादि तिथिसंख्यया अष्टम्यां तु जपेल्लक्षं दशांशं होममाचरेदिति अथ पाठविधिः शंकरस्य भवान्या वा प्रासादे निकटे शुभम् मंडपं
विरचेदादौ कुर्यात्स ध्वजतोरणम् नवकुण्डं प्रकुर्वीत शनीयं मधूलोपि वा स्नात्वा नित्यक्रियां कृत्वा ब्राह्मणान्दश वा द्वौ वा ५ जितेन्द्रियान्सदाचारान्कुलीनान्सम-
वादिनः वा द्विवा ब्राह्मणाः सुमनाश्चण्डिकापाठरता ह्यास्यावतः मधुपर्कविधानेन सर्गवस्त्रादिदानतः जपार्थमासनेमालाद्याभ्यो पिपीयजनम् नेहू-
विधानं न पंतो मंत्रार्थगतमानसाः भूमौ शयानाः प्रत्येकं जपेयुश्चण्डिकास्तवम् आयुग्मब्राह्मणैः कार्यं शतनाम्न स सिद्धये त्रिपंच सप्त नव चात्र मार्कण्डेयपुरा-

एतन्मंत्रं दशांगुलं सचेतनः नवार्णं चंडिकामंत्रं जपेद्युग्माद्युतं एवं कृत्वा इष्टकं संपुटीकरणं जपादिति विशेषः प्रत्येकं ब्राह्मणैरयुतजपः कार्यः यत्र पंचभिः स
प्तभिर्वापि नवैकादशभिस्तथा अष्टादशदिवसे तु प्रविदध्याद्ब्राह्मणकाल्लवम् अयुग्मब्राह्मणैः कार्यं शतावृत्तं सुसिद्धये त्रिपंचसप्तनवभिर्दिनैः प्रत्येकं
वा पुनः देवीमाहात्म्यपाठं तु प्रत्येकं विप्रैः कृतं वचनं निष्फलं च भवेत्सर्वं भक्तिहीनं च जपादिकं यथा इति वचनं यत्कृतं तेनान्यथा तेन तत्त्वाद्विफलम् अष्टमी नव
मी चतुर्दशीषु एणमासीषु यथाशक्ति तु त्रिसप्तादिभिर्भवति नवारंभः कर्तव्यः इति सा पर्वदायिकाः यजमानः पूजयेत्कुमारीकन्यानां वर्षकं प्रथमं द्विवर्षाद्यादशाब्दा नहैं ५
ताः कुमारीः परिपूजयेत् एकाब्दायाः प्रीत्यभावो रुद्राब्दा तु विवर्जिता तासां क्रमेण नामानि कुमारी १२ त्रिमूर्तिः २३ कल्याणी ३४ रोहिणी ४५ कालिका
५६ चंडिका ६७ शांभवी ७८ दुर्गा ८९ सुभद्रा ९१० एतैर्नामभिर्मंत्रैस्ताः पूज्या नवहीनाधिकांगीः कुष्ठव्रणयुताः काणकुरूपाः केकरा रोमयुक्ताः देहा
चदासीजा रोगिण्यः स्पष्टमेव माद्यावर्ज्याः विप्रां सर्वेषु सिद्ध्यर्थं यशसे तु नियोजयेत् वैश्यजां धनलाभाय पुत्रार्थे शूद्रजां यजेत् इति गन्धपुष्पधूपदीपैः
भोज्यैर्यथाशक्ति वस्त्राभरणैश्च पूज्याः वेद्यां विरचिते रम्ये सर्वतोभद्रमंडले हृदं संस्थाप्य विधिवन्नवावाह्यार्चयेच्छिवाम् तदग्रे कन्यकाः स्थापिताः पूजयेद्ब्राह्मणान
मडियानर्ं पि उपचारैस्तु विविधैः सर्वोपकरणान्यपि नवकोणकारः प्रथमं पीठमंत्रः परमेष्ठी तत्तीयं कामपीठं च पूजयेत्संप्रदायतः पूर्वादिदिक्षु पीठस्य गणेशादि चतुष्ट
यम् गणेशक्षेत्रपालौ च पादुकेवटुकाख्ययः आग्नेयादिचतुर्दिक्षु पूज्यं देवीचतुष्टयम् जयाच विजयाचैव जयंती चापराजिता पूर्वोक्तवं चैव केन्द्रकोणे सरस्वती
सहितो ब्रह्मा श्रीसहितो विष्णुर्नैऋत्ये उमया शिवो वायव्ये षट्कोणं च कमध्यस्थमध्ये बीजे महालक्ष्मीर्महाकाली महासरस्वती वर्तिनि वा मध्ये रुद्रकुसि
द्धोदन्तिणे मूर्तिः षट्कोणेषु नंदजा रक्तदंतिका शाकंभरी दुर्गा भीमा भ्रामर्यः सविन्दुनामाद्यर्णेन स्वाहायान्ता नाममंत्राः प्रणवादौ तारः प्रणवः अष्टपत्रेषु ब्रह्मा
वाराही णी माहेश्वरी कौमारी वैष्णवी नारसिंही ऐन्द्रीचामुंडाख्या नाममंत्रैः पूज्याः ततो विस्त्रमायादि चतुर्विंशति देवताः प्रागादिक्रमेणैकैकस्मिन्पूज्याः प्रति
पत्रं चके सरत्रयम् ताश्च विस्नुमाया १ चेतना २ बुद्धिः ३ निद्रा ४ क्षुधा ५ छाया ६ शक्ति ७ तृष्णा ८ क्षांति ९ जाति १० लज्जा ११ शांति १२ श्रद्धा १३ कांति १४ लक्ष्मीः १५
धृति १६ वृत्ति १७ स्मृति १८ दया १९ तुष्टि २० पुष्टि २१ मातृ २२ भ्रांति २३ चिति २४ तथा पतावता सप्तशती स्तवे पंचमेध्याये या संचतुर्विंशती नां पाठ इति नश्च मित्रयं
कामायनी तंत्रविरोधात् नामसूलेन संपूज्य माधारादिचतुष्टयम् आधारः कूर्मशेषौ च चतुर्थी पृथिवी तथा शूरकोणे गणेशः क्षेत्रपालो वटुकौ योगिन्य
इत्याद्येति एवं चतुर्दिनं कृत्वा पंचमे होममाचरेत् तत्र प्रथमेह्नि एकावृत्ति द्वितीयेह्नि तृतीये त्रिसृः चतुर्थे चतस्रः प्रतिश्लोकाहुतिं होममन्त्राणि पायसाद्यै
स्त्रिमधाक्तैर्द्राक्षारंभाफलादिभिः मातुलुंगैरिक्षुदण्डैर्नारिकेलैः तिलैः जातीफलैराम्रफलैरन्यैर्मधुरवस्तुभिः सप्तशत्या दशांशं प्रतिमंत्रं हुतं चरेत् अ
युतं च नवार्णेन स्थापितेभ्यो विधानतः कृत्वावरणदेवानां होमं तत्तत्समंत्रतः कृत्वा पूर्णाहुतिं सम्यग्देवमग्निं विसृज्य च अभिषिंचेद्यजमानं विप्रो वै कलशो ६
दकैः निष्कं सुवर्णं मध्यवा प्रत्येकं दद्यात् तेषां दक्षिणाम् अन्नदानं रजेत भोजयेच्च शतं विप्राणामन्यथा भोजयेत् एषा विधिः नेम्नोपि दक्षिणां दत्त्वा गृह्णीयाद्आशिषस्ततः एवं कृते जगदंब

स्तथा

सर्वेन संपत्सुपद्रवाः । इति शतचण्डीविधानम् । एतद्दशगुणं कुर्याच्चण्डीसाहस्रके विधिम् विधावतः सदाचारान्ब्राह्मणान्वरयाद्बुतम् प्रत्येकं च
ण्डिकापाठान्विदध्युस्ते दिशामितान् चतुर्दिने रुद्रसंख्यामेतिशेषः प्रयुतं प्रजपेयुस्ते प्रत्येकं नववर्णकम् पूर्वोक्ताः कन्यकाः पूज्याः पूर्वमंत्रैः शतं तथा वेदा
द्यमेवं संपाद्य होमं कुर्युः प्रयत्नतः सप्तशत्याशताहुत्या प्रतिमंत्रं विधानतः ततः संख्या नवार्णेन पूर्वोक्तैर्द्रव्यसंचयैः होतव्यो दशांशेन पूर्वोक्तान्भोज
येद्द्विजान् सहस्रसंमितान्साधून्भक्त्याराधनतत्परान् एकसहस्रसंख्याके कृते चण्डीविधौ नृणाम् सिद्ध्यन्त्यभीप्सितं सर्वं दुःखौघश्च विनश्यति मारीदुर्भिक्ष
गाद्यान्शमयन्ति भ्रमनोद्भवाः एतद्दशगुणो विधिरयुतं चण्ड्याम् तद्दशगुणो विधिर्लक्षं चण्ड्याम् शतब्राह्मणैरेव वा चत्वारिंशद्दिनैः पूर्ववच्चण्डीकार्या तत्र प्र
थमे दशके एकैकावृत्तिः द्वितीये दशके द्वे तृतीये तिस्रः चतुर्थे चतस्रः इमां दिव्यामिति मंत्रं महोदधौ नवार्णसंपुटितचण्डीपाठविधिः रुद्रयामले ।
प्रथमचरित्रे श्लोकं मधुकैटभघातनम् द्वितीये विहिते चरित्रे महिषासुरघातनम् उत्तरे चरित्रे शुम्भदैत्यवधान्वितम् चरित्राणि जपेत्त्रीणि सरस्वत्याग्रे
द्विजः रहस्यमंत्रमाध्याये द्वये च यन्त्रा चरित्रे मध्यमे वापि जपेद्वा चण्डिकास्तवम् नमो देव्यादिमंमंत्रं जपेद्वा कालिकाप्रियमिति मार्कण्डेयपुराणादिविलसते
नपसिद्धये तत्क्रमम् । निर्मत्सरत्वादि ज्ञानस्य विधानेनैव वरारोहे शुक्लपक्षे तामनवदुर्गासंप्रतिदिने जपेत् सकृद्रहस्यसंयुक्तं चण्डिकाचरितत्रयम् ।
रहस्यमंत्रपञ्चस्तोत्रस्य भुक्तिमुक्तिप्रतिपादकमंत्रमध्यायद्वयं तद्वत्स्याद्देवीमाहात्म्यवर्णनाद्रहस्यत्वम् दशांशहोमसहितं तेनोच्यते सिद्धचण्डिका धनपुत्र
यशोदा सर्वव्याधिविनाशिनी निश्चितं ग्रंथकस्तु महादेवी दुर्गाहोमपरायणः कवचाद्यङ्गतिमात्रेण महेशेन निपातितं तत्र कवचं सर्वेषु
पाठीमादिश्लोकचतुष्टयं नराङ्गति चतुष्टयं महालक्ष्म्यादिसंयुक्ताः यत्र चण्डीपाठे होतव्यं तत्र कवचं च पुरा ततस्त्वर्गला चैव ततो वै कीलकं
भवेत् ततः सप्तशती चैव रहस्यं पठेत्तथा चण्डीपाठे तथा होमे क्रमश्चोक्तो मनीषिभिः प्रतिश्लोकं च जुहुयादिति रुद्रयामले नाम क्रमम् ततः स्त्रीलं शृणु वद
संपत्त्यात्रयात्रयफलं भाषा पुनः शिवतत्त्वे शुक्लपक्षे समारभ्य यावत्कृष्णचतुर्दशी नवदुर्गाविधानं तु सर्वकामफलप्रदम् संपूज्य विधिवद्देवीं चण्डिकां
ततर्पणः कलशं पञ्चरत्नाढ्यं सहकारदलैर्युतम् स्वस्वसंप्रतिष्ठाप्य चण्डिकाग्रे समाहितम् समेतान्प्रजयेद्दिक्षु दिशापालान्यथाक्रमम् चन्दनेन विलिप्ता
गः स्रग्वीप्रासपरायणाः नवानां रूपमेकैकं मोनीवद्धासने जपेत् प्रणवादि सरहस्यं चण्डिकाचरितत्रयम् कुर्यादेवं समारभ्य नवदुर्गाविधानवत् प्रय
पेद्विधयने जापः कालरात्रिस्त्राहता महाकालोऽप्यवन्दुः खकालरात्रिर्विपोरति । अथ होमविधिः । चतुरस्रे समे कुण्डे समन्ताद्धस्तमात्रके एकावरणसंयु
क्ते योनिमण्डलमण्डिते दशांशविधिना होमं क्रमशस्तेन साधयेत् नित्यचण्डीनवचण्डीक्रमेणैव विधिं स्मृतम् एतद्द्विगुणितं कुण्डे नवचण्डीशतं तन
शतरुद्रायाम् कुण्डानि चाग्नेयोक्तानि विदध्याद्विधिवद्गुरुः सर्वतन्त्रानुसारेण कर्तव्यं तत्र विन्यसेदिति ते न कुण्डानां त्रिकलशक्रम् ग्रहणोपयोगितात्रिकास्तुवे
वनाम्नक्तानि तन्मानेन यष्टिमाङ्गेशनादैरपान्ते वेदान्निमात्रकम् सहस्रके दशमात्रमङ्गनेन हिरण्यकम् लक्षादे त्रिकर्षे केवलं होमे चतुष्करम् प्रोक्तं

र५५

चकारेऽकुंडशतलक्षाद्धतिष्वपि षट्कोणं त्वविंशत्यां कोटात्र्दं समप्रदलकम् कोटिहोमे दशाकारं कुण्डं प्रोक्तं मनीषिभिः दशहस्तात्रदिघ्वं कुण्डमस्मिन्महीनंतरी
रूमेव स्थंडिलमानम् एकाधिके भवेद्रोगी हीने धेनुधनक्षयः वक्रकुण्डे तु संतापो मरणं छिन्नमेखले मेखलारहिते शोकोऽभ्यधिके वित्तसंक्षयः भार्याविनाश
नं कुण्डं प्रोक्तं योन्याविवर्जितम् अनेन दोषदं कुण्डं द्रिद्य्यैः कुलनाशकृत् कुण्डमेवं विधं कृत्वा स्थंडिले तु समाचरेदिति तत्रमाचिकोनां कुण्डस्य प्रकृतिकत्वात्
कुर्मा ण्यामेखलादीनां स्थंडिले प्राप्तिः तत्र कुण्डेनकार्यं रत्निरावस्थमहीमाद्दोस्यएव वैदिकानां तूमेखलारहितेन्नत्र स्थंडिलमेवेत्यमत्र विस्तरः स्रुवमूलेन
लेखास्तिस्रः सपुष्परवेन पांशुपस्तत्प्रलेखानामभ्युक्षणमतः परम् कुण्डस्य एजनेषट्सप्तमः समुद्दया अस्तावयंवन्ते कुण्डे संस्कारस्याहमः स्मृतः अष्टम ॐ
त्वनामानं कुण्डेऽग्निं निधापयेत अत्र सर्वत्र मायाबीजमंत्रः । तदिकापात्रसंख्यलम्बात्मेदतिणेहिजम् ततस्तदग्निमंकुंडे नवस्मेणावेष्टयेत कुण्डस्योत्तरतः
स्थाप्य प्रणीतावारिपूरिता प्रणीतापात्रतः पूर्वे स्थाप्यः पात्रगणः क्रमात् आज्यस्थालीचरुस्थालीगव्यदीरसमन्विता स्रुक्स्रुवौ च हुतेगव्यं तंदुलाः कुशपल्ल
वः पलाशः समिधस्तिस्त्रः प्रणीपात्रमतः परम् सप्तद्वीपेश्वरीं ध्यात्वा शूद्रीत्वा कुण्डमप्यलकम् निःक्षिपेत्प्रोक्षणीपात्रे वारुणेवीजमुच्चरन् तेन दर्भसमूहेन श
तसंख्येन वेश्वरि क्रमाम्मारणि संप्रोक्षयेत्प्रोक्षणीपात्रवारिणा आज्यस्थालीचरुस्थालीगव्यदीरसमन्विता निःक्षिपेद्दर्भनेदुलम् यथाक्रमेणकर्त्ता व्यातेन
पित्र्यपात्रयोः आदौ वेश्वाय संकार्यं पर्यग्निकरणं तयोः सर्वं पलाशकाष्ठेन त्रिःक्षिप्तदर्भैस्तोज्वलम् स्रुवयोः स्थापनं कृत्वा दक्षिणे स्थापनं स्मृतम् उहा
स्य अथमं एवं तदानीयाग्नेः प्रदक्षिणम् कुण्डवार्यानेरस्थाप्य स्वबीजजपगौरवात् स्वबीजमभूतबीजम् अभिचार्य स्वबीजेन वायव्यां स्थापयेत्क्रमम् तिष्ठन्
नाशसमिधो मौनी वैश्वानरे क्षिपेत् कुशपल्लवयुक्ताभिः प्रोक्षणाद्भिः प्रदक्षिणम् पर्युक्ष्याग्निं प्रणीतायां निःक्षिपेत्कुशपल्लवम् निधायदक्षिणे जानु भूमाव
ग्निं ध्यात्वेदं नेत अन्तारबस्रुवेणाज्यं निर्ध्येद्द्रव्यवाहने प्रजापतिर्महाकाली महालक्ष्मीः सरस्वती एतदग्निं च वश्यप्रोक्तं मायाबीजपुरःसरम् संश्रवान्प्रोक्षणीपात्रे
निःक्षिपेद्यत्रसाधनात् विदध्यात्कल्पितेहोमशुक्लेन हविषाशमी कल्पितेसंकल्पितमित्यर्थः ततः स्विष्टकृतेदद्यात्हविषा सोज्ज्वलेनले मायाबीजं ब्रह्मा
णीमाहेश्वरीकौमारीवैष्णवीनारसिंहीऐन्द्रीचामुण्डायैविच्चेस्विष्टकृते स्वाहा एषप्रोक्तो महादेवि मंत्रः स्विष्टकृदाहुतौ आज्येनतेवाहुतिं कंमायाबीजादि
नामभिः नंदा १ रक्तदन्तिका २ शाकम्भरी ३ दुर्गा ४ भीमा ५ भ्रामरी ६ कालिका ७ शिवदूती ८ प्रजापतिर्भोगंधनुष्कलोपेतांहुत्वायत्तात्मिकास्त्वम्
ततः पूर्णाहुतिं दद्याद्घृतेनाच्छिन्नधारया नवात्तरेणमंत्रेण महालक्ष्मीपरायणः कल्पितिमार्जनं दर्भशतेनेशान कोणतः यः शिवाः शाक्तायसर्वायामिष्ठ
सविता सह याश्चयाः सन्निधानस्याश्लाम्लेहं एवमेवजपम् सिसृक्षोनिखिलेविश्वमुत्कूर्मः प्रजापतेः मारुतः सर्वभूतानामापो देव्यः पुनंतमाम् अनल्पी
मलरूपायामर्वभूतेषु संस्थिता कालघंतिजनस्पर्शाहापो देव्यः पुनंतमामितिमंत्रः अभिषिंचेद्यात्मानं चतुर्भिः शंखैरकालवैः पूर्णेन हृदि कोदेवि
रत्नादिसौकचतुष्टयं प्रणीतारुकमार्जनेश्रकृतिकृरैकयजमानाभिषिक्तेनविश्वश्रीजनहर्षीदेव्यायर्य्यतेनमिदं नमो देव्यै महादेव्यै देविश्वप ।
प्रानायज्ञप्ररोजपामसृतेदेवदुर्लभम् प्रोक्षणीपात्रमध्यस्थान्मंत्रेणाम्नातिसंश्रवात् तस्मात्सरसात्प्राक्ज्ञानो ब्रह्मस्वरूपिणः तं संश्रवप्ररोजशंप्राप्तातिस्त्रदेव तत्परमितिमंत्रः सलिलेन प्रणीतायाः क्षीर्यध्यानपराशयः ४

त्रार्तिहरे प्रसीदेति श्लोकत्रयम् दानं दद्याद्विधानेन न देमधेनुं च वरादिकम् अयं होमः कात्यायनीतंत्रोक्तमंत्रविभागेन नवार्णान्तरेण मंत्रेण वा न

मो देव्या इति श्लोकेन वा जयंतीमंत्रेण वा सर्वमंगलामंत्रेण वा कुर्यात् परशतशो नवार्णेन पायसेन वा यवतिलसर्पिषा वा नवार्णहरेण मंत्रेण सप्तशतीश्लोकपदं

न नमो देव्या इति मंत्रेण जुहुयाद्धाम्बुजं हविः जुहुयात्स्तोत्रमंत्रैर्वा चंडिकायै शुभं हविरिति स्मृतेः अत्र सप्तशतीविलोमे व्यस्तहोमः सप्तशत्या वा वदन्त

सप्तशतीप्रकारस्तु तदितरस्मै वनेतरस्य सत्पुत्रस्य तन्त्रोक्त एव तदितरयोर्विकल्पः होमासंभवे द्विगुणो जपः पायसाज्ययोर्वितद्भावे समिल्लवपिलिलाताद

वनं भवेदिति सजपहोम माहात्म्यं महालक्ष्मीश्रूयते च स्वलेनवारितो देवी सप्तशतीश्लोकैः अर्चितेणम् विदधात्यस्थिरेष्वपि भक्त्या च चंडिकाथ्या ततः परः सतेः

स्वलेनत्यादि मिश्रैः रक्षाम्नत्र सर्वतरस्मै तेतिरित्यर्थः नमो देव्या इति श्लोकैः पंचभिर्ध्यानततः परः कृत्वा पंचनमस्कारान् उपविश्यासने शुभे सर्वस्वरूपे सर्वादि

पद्मैः श्लोकैः कृतांजलिः प्रार्थयेज्जगतां धात्रीं पूजनान्ते महालक्ष्मीमिति तम् सप्तशतीं समारोप्य दद्यादस्यैर्विसर्जनमिति अनेन विधिना यस्तु प्रकुर्याच्चंडिकार्चन

म् तस्य तद्धाम महालक्ष्मीः सर्वान्कामान्प्रयच्छति अथ शारदनवरात्रे विशेषमाह मिश्रुकल्पे तेन रात्रम् प्रतिपत्तिथिमारभ्य नवरात्रे समारभेत् कलशं पंचरत्ना

द्यैः हेमवस्त्रादिकान्वितम् संस्थाप्य संप्रज्य चंडिकार्चनमारभेत् तत्र प्रत्यहं क्रमयोगेन दिग्देवीभ्यो बलिं हरेत् गंधपुष्पाक्षतैर्धूपैर्दीपैश्च नमितं नमे यतिलीहंस दृष्ट्यास्याककाली?वाहना,

दिग्देव्यश्च कादंबरीगजारूढा उत्तरस्थाः पूर्णा करालीमहिषारूढा रक्तात्रीत्रेत संस्थिता श्वेतकौशीप्रेतश्री हारकरिता प्रवाहना हंसपृष्ठे स्थिता ब्राह्मी

पंजाहिवाहना एताएव शक्तिगादिभ्येष्वरति कथिता नवस्थलीलोकपालान्दिक्पालांश्च पूजयेत् पंचोपचारैः संपूज्याः कुमारीर्विप्रकन्यका भोजये

बुधः^ द्विपिर्वकम् यदा यदिवसे कुर्याच्चंडिकापूजनं द्विगुणं तद्द्वितीयदिने त्रिगुणं तृतीयेऽहनि नवमीतिथिपर्यन्तं पूजाजपादिकम् एकादश्यां तु पाला तः^

न्नादि नियमैश्चैतत् कृत्वा होमादिकं सर्वं नवदुर्गाविधानतः विप्रान्संपूज्य परितोष्य कुर्याद्दाचार्यतोषणमिति शतचंडीविधये इति प्रायो विशेषतः सप्त

त्र यस्मात् अभावमतं श्लोकस्यात्कृतांजलिर्दद्यान्महामिश्रुनामध्येशीवाचार्याय सभक्तिमान् चतुर्विंशतिसंख्योक्तैर्नमगद्याणकैः सह ब्रह्मणो निष्क

द्वायं दद्यान्महामिश्रुन द्वयम् एकैकं दशविप्रेभ्यो दद्यान्महामिश्रुनं सममम् निष्कत्रयसमायुक्तं वस्त्रालंकारभूषितमिति यद्यत्कार्यं महीशस्य कि यतेशतचं

डिका तत्र महालक्ष्मीः सत्यमाश्रुयप्रयच्छति कचिद्रुद्रयामले रक्तपुष्पैस्त्रयो गायत्र्या यथेहामेजकाविं तत्र प्रधानहोमः सास्त्रिमधुसुत्तमः प्रधानद्रव्यं

महिषं पायसान्नं तिलास्तथा एवं वा श्रीफलैर्दिव्यैर्नानाविधफलैस्तथा किंशुकैः सर्षपैः पुष्पैस्ताम्बूलैर्वा कुरुस्तथा करवीरैः रक्तपुष्पैर्वा रक्तोत्पलैः सितैर

पि रक्तचंदनखंडैश्च गुग्गुलैश्च मनोहरैरिति निर्णयोऽपि नाम्नानाना प्रकारास्तु प्रत्येकं लोकसंख्याकविड्का तत्रायं चरिताध्याये श्लोके काशीतिरूपमा अथ

मध्यमचरित्रेत्वष्टपंचैकाधिकसंख्यकाः तयोध्यायास्तु सप्त १७ च रत्नवैरप्प रवेदेकाः ५ अथोत्तमचरित्रे बहुशः श्लोकभागिनेति अस्मिन्नामाप्त

२६६

शेष
८

ध्यायवतीगीतासप्तशतीस्तवा [illegible] वर्गान कीलकानामपि संख्यौकसंख्योक्ता श्रीवज्रकवचस्यापि पंचाशच्छ्लोकमालिता ५० अर्गलाकीलके श्लो-
काश्च षड्विंशतिः २६ विंशतिः २० अथो रहस्यत्रयस्य त्रयो ध्याया ११४ मन्त्र ५४ प्रकाशते इतिच तन्त्रकात्यायनीतं त्रिविरोधात्रिर्मूलमिति ध्येयम् अत्र निष्क-
दहित्वा यो दरिद्राणां वतः स्वर्णमितं रजतं वैष्णं निष्करूपदहितेणासमर्थानां चतः स्वर्णमितं हेम स्वर्णमशीतिगुंजामितम् ८० ॥ इति श्रीमद्-
व्याध्यायोपनामशिवभट्टसुतसतीगर्भजनागोजीभट्टकृते मार्कण्डेयपुराणान्तर्गतसप्तशतीव्याख्याने चण्डीस्तोत्रप्रयोगविधिः ॥

ॐ विघ्नेशो वः स पायाज्जलनिधिमखिलं पुष्कराग्रेण पीत्वा यस्मिन् हृत्पद्महंसे विसृजति सकलं हस्यते योऽग्रिदेवैः। क्वाप्यंभः क्वापि विह्नः
कवन कमलेशः क्वाप्यनेनः क्वशेषाः क्वाप्योर्वी क्वापि मत्स्याः क्वोवनमतिगमाः क्वापि नक्रादि चक्रम् १ योगं गां त्रुधरस्तमोगुणधरो
विधुस्तद्वाधरः श्राध्यद्रस्मधरो भुजंगमधरो भक्ताव कंपाधरः देवो ब्रह्मशिरोधरो विषधरः शैले दुग्धोधरः सत्त्वानेहधरः स्वधा-
करधरो मां पातु गंगाधरः २ कल्याणानां निधानं कलिमलमथनं पावनं पावनानां पाथेयं यन्मुमुक्षोः सपदि परपद प्राप्तये प्रस्थि-
तस्य विश्रामस्थानमेकं कविवरवचसां जीवनं सज्जनानां बीजं धर्मद्रुमस्य प्रभवतु भवतां भूतये रामनाम ३ नीलोत्पलदलश्यामं कंठ-
कंवुकदलीकान्तारकान्तिविशेषे दीक्षचक्रमंकंक मरजः पंकारुणाकांकितो लोकत्राणविधानसाधुसदृशप्रारंभयूपो भुजो दैत्यारा-
विक्रमेभद्रूपतेः श्रेयांसि श्रयोगिरेः ५ ढोला ग्रवरद्रं रको ग्रपनमत सव हिकदेउकरजोर संकरभजनविना नरसक्रिनपावरिमार ॥
श्रीनारायणाय नमः नमामि नारायणं